

Helsedirektoratet
Avdeling spesialisering og etterutdanning
Divisjon kompetanse og personell
Postboks 220 Skøyen
0213 Oslo

Deres ref. 14/2419-114

Vår ref. GBH/IN

Dato 21. februar 2025

ÅRSMELDING STIFTELSEN SEPREP 2024

TILSKUDD OVER STATSBUDDSJETTETS KAP 765 POST 73

1 Innledning

1.1 Bakgrunn

SEPREP ble etablert som en stiftelse 22. juni 1990. Bakgrunnen var erkjennelsen av at mennesker med psykoselidelser hadde behov for nye behandlings- og rehabiliteringsopplegg. SEPREP har i hele perioden mottatt støtte til driften fra Helse- og omsorgsdepartementet/ Helsedirektoratet.

Denne årsmeldingen gjelder stiftelsen SEPREP med sine styringsorganer, spesielt om Utdanningsprogram i psykoterapi ved psykoser (UPP) og informasjonsvirksomheten. Læringsprogrammet SE HELE MEG (www.sehelemeg.no), som er finansiert med midler fra Stiftelsen DAM (Extrastiftelsen) gjennom Rådet for psykisk helse, vil bli omtalt under informasjonskapittelet, herunder læringsheftet som har blitt finansiert med midler av Helsedirektoratet.

1.2 Målsettinger

SEPREP er et landsdekkende kompetansesenter med følgende oppgaver:

- Informasjon
- Utdanning
- Brukerdeltakelse

SEPREPs visjon

Mening og mestring for mennesker med alvorlige psykiske lidelser.

Strategi

SEPREP legger til grunn respekt for det enkelte menneske og dets iboende verdighet.

SEPREP vil arbeide for:

- at menneskerettigheter blir gjort kjent og blir ivaretatt
- at relasjonens betydning er grunnleggende i møter med mennesker med alvorlige psykiske lidelser
- at all hjelp skal understøtte det enkelte menneskets bedringsprosess
- at mennesker med alvorlige psykiske lidelser og deres nærmeste er de sentrale aktører i planlegging, samhandling og samarbeid
- at forskning, evaluering og tjenesteutvikling fremmer systematisering og videreutvikling av erfaringskunnskap
- nasjonale utredninger og anbefalinger om behandling, psykososial rehabilitering, oppfølging og organisering av tjenestetilbudet for mennesker med alvorlig psykiske lidelser
- å bruke anerkjent kunnskap i behandling, psykososial rehabilitering og oppfølging av mennesker med alvorlige psykiske lidelser
- bred kompetanseutvikling med vekt på psykoterapi og psykososial behandling og rehabilitering i undervisning, veiledning og informasjonsarbeid
- utvikling og deltakelse i nasjonale og internasjonale nettverk

1.3 Organisering

SEPREP er organisert med et styre som møtes tre ganger årlig, et arbeidsutvalg som er delegert styringen med den løpende virksomheten og et sekretariat som står for det daglige arbeidet. Styreleder er Jan Olav Johannessen. Nestleder er Kari Tenmann. Minst to av styrerepresentantene skal inneha relevant erfaringsbakgrunn.

Sekretariatet har bestått av daglig leder Gunnar Brox Haugen og førstekonsulent Ingrid S. Nyhus, som er ansatt i SEPREP i en liten brøkstilling. Anne Ek har fungert som ansvarlig redaktør for SEPREPs tidsskrift Dialog.

Arbeidsutvalget (AU) består av styreleder, styrets nestleder, to styrerepresentanter, daglig leder, førstekonsulent, utdanningsleder for UPP og redaktør for Dialog. Dette utvalget møtes til månedlige nettmøter. Stiftelsen SEPREP har fra høsten 2020 lokaler i Jacob Aalls gt. 30 i Oslo.

UPP og fagtidsskriftet Dialog styrker kompetanse hos fagpersoner som over tid står i et individuelt behandlingsforhold til personer med alvorlige psykiske lidelser. Utdanningsplanen har vært gjenstand for omfattende revisjon de seneste årene. Vi har nå utvidet målgruppen for denne utdanningen som tidligere stort sett var for leger og psykologer, til også å omfatte klinikere med treårig helse- og sosialfaglig grunnutdanning.

2 Utdanningsvirksomhet

2.1 Utdanning i psykoterapi ved psykoser

Siden starten i 1990 har SEPREP utdannet godt over 200 psykoterapeuter som jobber med individuell psykoterapi ved psykoselidelser.

2.1.2 De enkelte seminarene i 2024

Oslo-Vikenseminaret

Har fortsatt sine samlinger med sine 4 deltakere og veiledere gjennom året har vært Kari Tenmann og Tanya Madsen. Disse avsluttet i februar 2024.

Kristiansand

Har startet opp høsten 2023 med 9 deltakere, psykologer og psykiatere hvorav en har sluttet. Veiledning gis av erfarne psykoterapeuter fra Kristiansand- og Stavangerområdet. Disse avslutter våren 2025.

Stavangerseminaret

Har startet opp høsten 2023 med 4 deltakere. Veiledning gis av erfarne psykoterapeuter lokalt. Disse avslutter også våren 2025.

Arbeidet med nytt institutt for psykosepsykoterapi (IPP)

Vi har hatt et omfattende arbeid med å utforme målsetting med instituttet og strukturen. Vi har formulert nye læringsmål og oppdaterte pensumlistes for det nye studiet i SEPREPs regi. Det eneste som gjenstår nå er et tettere samarbeid med de øvrige psykoterapiinstitutter for å invitere lærerkrefter derfra inn i SEPREPs program. Det arbeides videre med formalisering av merittering for våre utdanninger og vice versa for de andre psykoterapiutdanningene. Det skal formaliseres en ordning for opplæring og kvalitetssikring av et veilederkorps og et lærerkorps.

2.2. Samarbeid med Fagforbundet for å løfte frem en nasjonal satsning på fagskolene

Med utgangspunkt i Meld. St.9 (2016-2017) Fagfolk for fremtiden – Fagskoleutdanning, het det at Regjeringen ønsket at flere tar yrkesrettet utdanning av god kvalitet, som er relevant og tilpasset arbeidslivets behov. For å oppnå dette må fagskoleutdanningene være anerkjente og synlige for utdanningssøkende og arbeidsgivere.

I tillegg til et aktivt og involverende samarbeid mellom fagskolene og arbeidslivet skal:

- studentene engasjere seg i faget og lykkes i utdanningen
- fagmiljøene ha oppdatert og praksisnær fag- og yrkeskompetanse
- fagskolene tilby utdanning som arbeidslivet trenger og studentene ønsker
- fagskolesektoren være godt organisert, med tydelig eierskap og god styring

Alle disse punktene som er gjengitt i foregående avsnitt, er sammenfallende med de momentene som vi vektlegger i våre utdanningsløp. SEPREP har de seneste årene i økende grad vært bekymret over utviklingen med lange utdanningsløp som utestenger helsefagarbeideren fra å delta i ordinære

videreutdanninger innenfor høgskolesystemet. Vår erfaring fra tidligere er at de deltakerne som hadde helsefagutdanning fra før, klarte seg rimelig bra i våre videreutdanninger og var ofte veldig godt motiverte gjennom hele studiet.

Det er stort paradoks at de som står nærmest de med alvorlige psykiske lidelser (og deres nærmeste), ofte er de som har minst tilbud om etter- og videreutdanning innen fagfeltet. Dette er en sak som har opptatt oss i SEPREP, helt siden vi startet utdanningen av psykoterapeuter på begynnelsen av 1990-tallet og frem til dagens helsefagutdanninger.

SEPREP har gjennom de foregående årene tatt initiativ til å styrke fagskoleutdanningenes plass i praksis og strategisk arbeid mot sentrale myndigheter for å sikre en nasjonal satsing på feltet.

Stiftelsen SEPREP ønsker sammen med andre sentrale aktører som Fagforbundet, KS og nasjonalt råd for fagskolene, om å bidra i utformingen av en ny og målrettet studieplan for de som arbeider med de mest alvorlig psykisk syke i kommunene/bydelene. Med utgangspunkt i vår praksisnære nettverksmodell rundt i landet, kan vi også være på tilbudssiden og tilby myndigheter hjelp i utformingen av nye utdanningsløp og nye nasjonale planer for psykiske helse- og rusfeltet. Det er omfattende behov for god og oppdatert kompetanse på fagfeltet.

Vi har, tross iherdige forsøk, ikke lyktes i å få helsemyndighetene (HOD) og Stortingspolitikkerne til å ta dette forslaget inn i behandlingen av Opptappingsplan for psykisk helse, Sykehus- og samhandlingsplanen. Vi har arbeidet videre med politiske kontakter i både Helse- og omsorgskomiteen og Utdanning- og forskningskomiteen for å rette oppmerksomheten rundt dette. Det siste vi setter lit til nå, er en bebudet melding fra regjeringen om en større fagskolesatsning.

3 Forskningsbasert, erfaringsbasert og klinikerbasert kunnskapsarbeid

All utdanning og informasjonsarbeid i SEPREPs regi bygger på den best tilgjengelige forskningsbaserte, erfaringsbaserte og klinikerbaserte kunnskap. All vår virksomhet skal gjenspeile det humanistiske grunnsyn som framgår av vår visjon og strategi, jamfør punkt 1.2.

SEPREP driver ikke forskning i egen regi, men har et løpende samarbeid med ulike kompetansesentra, institutter og andre forskere og forskningsmiljøer i Norge og andre nordiske land. ISPS International er et verdensomspennende nettverk av fagfolk og brukere innenfor psykosefeltet som vi er en del av.

I SEPREPs styre og arbeidsutvalg sitter personer med et bredt forskningsmessig engasjement på metode- og psykoseområdet. I det følgende vil vi konsentrere oss om UPP og målsetting og organisering for denne utdanningen. Brukermedvirkning har vi tatt inn som et eget punkt (se punkt 4).

Målsetting for UPP

SEPREP ønsker gjennom sitt toårige seminar å utdanne behandlere som har kompetanse til å vurdere muligheter og begrensninger ved psykoterapeutiske opplegg. Det kommer dessuten stadig nye forskningsresultater og behandlingsformer, samt ulike integreringer av disse. SEPREP ønsker å bidra til kontinuerlig utvikling på fagfeltet, ved å revidere pensum i tråd med dette.

Seminaret skal gi opplæring i individuell psykoterapi ved psykoser, spesielt de variantene som historisk har fått betegnelsen schizofreniene, selvforstyrrelser eller non-affektive psykoser.

1. En ønsker kompetanseheving med hensyn til utarbeidelse av en dekkende livshistorie (anamnese) og øvrige undersøkelser som er nødvendige for å etablere et best mulig utgangspunkt for gode behandlingsstrategier. I dette inngår en forståelse av ytre rammebetingelser for behandling og personens livskontekst generelt.
2. Seminaret skal heve kompetansen i etablering og utvikling av en terapeutisk relasjon til pasienten. Samtidig vil en øke terapeutens bevissthet om sin rolle som relasjonspartner i forhold til pasienten og samarbeidspartner i psykisk helsearbeid rundt pasienten, pasientens pårørende og nettverk.
3. Seminaret ønsker å gi den enkelte terapeut faglig integritet og trygghet gjennom analyse, gjennomarbeiding og integrering av teorier. Dette innebærer også en bevisstgjøring og fokusering på terapeutens egne reaksjoner i terapiprosessen, og hvilken betydning det kan ha for diagnostikk og valg av intervensjon.

Seminaret tar sikte på å gi økt kompetanse gjennom en bred terapeutisk og klinisk tilnærming, slik at terapeuten kan velge mellom forskjellige innfallsvinkler i psykoseterapi. Dette innebærer en bevisstgjøring av at terapeuten også arbeider som administrator, veileder og deltaker i team og behandlingsnettverk. Studieplanen og litteraturliste ligger på vår hjemmeside (www.seprep.no).

4 Brukermedvirkning

Det drøftes på hvilke måter brukerperspektivet kan styrkes ytterligere i dette utdanningstilbudet og i evalueringen av effekten av programmene. Brukerrepresentanter fra Mental Helse Ungdom har avtalte møter med undervisningsleder for å utveksle erfaringer med å gå i psykoterapi. Disse personene har erfaringer med psykoselidelser.

4.1. Brukerdeltakelse og nettverksorientering som hjørnesteiner i virksomheten

Systematisk samarbeid med bruker- og pårørendeorganisasjoner (Mental Helse, LPP og andre) både i stiftelsens organisatoriske ledd og i fagutvikling tillegges stor vekt. Minst to av styremedlemmene skal inneha erfaringskompetanse som er relevant for SEPREP. Disse styremedlemmene styrker den innflytelse brukeres og pårørendes premisser har på utdannings- og informasjonsvirksomheten i SEPREP og på SEPREPs øvrige rolle i fagfeltet.

Mye av styrken i den kompetansen SEPREP besitter ligger i fagfolkenes landsdekkende kliniske forankring kombinert med spesialkunnskap på fagutvikling og forskning. Dette utgjør et stort nettverk av folk som ikke er ansatt, men som mobiliseres ved planlegging og gjennomføring av nye utdanningsprogram. Den kompetanse i evaluering, behandling, rehabilitering og samarbeid som besittes av enkeltpersoner og miljøer vil til enhver tid i stor grad avhenge av i hvilken grad nettverket muliggjør tilgang på faglig oppdatert og relevant erfaring og kunnskap. God undervisning og informasjon forutsetter kontinuerlig faglig oppdatering på områdene forskning og fagutvikling. Anvendelse av brukeres og pårørendes erfaringskunnskap i fagutvikling vektlegges her. SEPREPs internasjonale kontaktnett virker befordrende for arbeidet med kompetanseutvikling. Et nært samspill mellom klinikk og forskning er en nødvendighet for at utredning og behandling skal kunne utvikles tilsvarende kunnskapen på området.

Brukermedvirkning i SEPREP sikres gjennom brukerrepresentantenes deltakelse i SEPREPs ulike virksomheter, i styre og arbeidsutvalg, i arbeidet med fagplaner og i undervisningen. Dette innebærer brukere og pårørendes gjennomgående deltakelse og medvirkning i SEPREPs ulike styrings- og referansegrupper. Dernest kommer forhold knyttet til kunnskapsperspektivet som brukere og pårørende representerer; systematiserte erfaringer som grunnlag for fagutvikling og som en integrert del av utdanningene.

Brukerdeltakelse i UPP

Pensum og pedagogiske spørsmål diskuteres jevnlig i ulike møter i UPP. Ved behov kan undervisningsleder eller lokale seminarledere konsultere eksterne ressurspersoner.

5 Informasjonsvirksomhet

5.1 Dialog

Redaksjonen forsøker å gi et bilde av det mangfold av aktivitet som skjer innen målgruppen til SEPREP.

Fra 2025 publiseres Dialog utelukkende digitalt og vi håper den nye formen, med et rikholdig artikkelarkiv, kan fortsette å være et verdifullt bidrag for alle abonnenter.

Dialogs nettside: <https://dialog.seprep.no/>

Dialog kommer nå ut med 4 digitale publiseringer i året hvor vi blant annet har gitt mer plass til:

- artikler knyttet til utdanningsaktiviteten i SEPREP
- bruker- og pårørendeartikler
- presentasjoner og andre bidrag fra mennesker med bruker- og pårønderfaring

Flere originalartikler er trykket i Dialog og det er en jevn etterspørsel etter de ulike utgivelsene. Disse gjøres også tilgjengelig som nedlastbare PDF-filer. Flere av artiklene brukes som pensumlitteratur i SEPREP TU-utdanninger og andre.

5.2 SEPREPs hjemmeside

SEPREP har siden 1999 hatt en hjemmeside – www.seprep.no. Formålet er å spre informasjon om virksomheten i SEPREP. Dette er verdifullt verktøy i vårt informasjons- og nettverksarbeid. Hjemmesidene skal inneholde oppdatert informasjon om våre utdanningstilbud, studieplaner og nyheter med presentasjon av aktuelt fagstoff og lenker til viktige samarbeidsparter.

Vi bruker også Facebook til å spre og formidle aktuelle nyhetssaker.

5.3. Læringsprogrammet SE HELE MEG

SEPREP fikk midler fra Stiftelsen DAM (tidligere Extrastiftelsen) - Helse og rehabilitering – gjennom Rådet for psykisk helse, til utarbeidelse av film- og studiemateriell basert på TV-serien «Stemmene i hodet» som gikk på NRK vinteren 2017. Prosjektet ble realisert som et læringsprogram kalt SE HELE MEG og ble laget våren/høsten 2018 i tett samarbeid med filmskaperen Gunhild Asting. SE HELE MEG skal inspirere til bedre dialog og refleksjon i møtet med mennesker med psykose. Læringsprogrammet er et verktøy og en hjelp til å komme inn i gode samtaler om fenomener som det ellers ikke er så lett å sette ord på. SE HELE MEG skal gi mer håp og redusere stigma knyttet til psykoselidelser. (www.sehelemeg.no)

Etter lansering av læringsprogrammet på Filmens hus i november 2018, er vi godt kjent med at programmet brukes aktivt i behandlingsmiljøer som gir tilbud til mennesker med psykoselidelser. Vi har presentert læringsprogrammet med egne workshops på ISPS Internationals kongress i Eesbo, Finland i juni 2024, og ved fagseminarer og konferanser og i videreutdanninger innen psykisk helsefeltet og i ulike SEPREP TU-program i hele landet fra Alta i nord til Kristiansand i sør. Læringsprogrammet har også blitt brukt i regi av ISPS i Sverige og Danmark.

Vi har forlenget kontraktene med NRK, Medieoperatørene og de medvirkende i SE HELE MEG, slik at vi nå kan fortsette å bruke læringsprogrammet i fem nye år, frem til utgangen av 2029. Dette er en gledelig nyhet for alle som bruker og har stort utbytte av dette i undervisningen i hele Norden.

5.4 Boklansering av Relasjonsboka- Relationsbogen på Hertervig forlag

Stiftelsen SEPREP og Stiftelsen Psykiatrisk Opplysning har bidratt med midler til denne utgivelsen som ble lansert og presentert med et eget miniseminar under Schizofrenidagene i Stavanger i november 2022. Relasjonsboka er en nordisk antologi med 18 kapitler fra et tyvetalls svenske, danske og norske forfattere som bidrar til sentrale perspektiver på dynamisk relasjonsarbeid i praksis, og bygger videre på temaer fra Lars Thorgaards fembindsverk Relationsbehandling i psykiatrien (Hertervig, 2006). Redaktører for boka har vært Christina Schacht-Magnussen, Svein Haugsgjerd, Anne Ek og Gunnar Brox Haugen. Nytt av året er at vi arbeider med å få utgitt deler av boka på engelsk som en del av ISPS Book series på Routledge forlag. På denne måten kan vi nå ut til et større publikum med boka.

Boka understøtter en medmenneskelig, sammenhengende og effektiv behandling for mennesker med alvorlig psykisk lidelse. Målgruppe for boka vil være alle som har sitt arbeid innenfor dette fagfeltet i helse- og sosialtjenesten i kommunene og spesialisthelsetjenesten.

Boka vil også kunne leses med utbytte for dem som har egne erfaringer som pasienter og pårørende, og beslutningstakere i helseforetak og kommuner. Boka er blitt til gjennom et nordisk samarbeid, der en tverrfaglig sammensatt gruppe av redaktører og forfattere med ulike ståsteder bidrar med sentrale perspektiver på dynamisk relasjonsarbeid i praksis. Kapitlene er sortert etter tre hovedemner: Behov for paradigmeskifte, Relasjonsarbeid i praksis – relasjon som terapi og Organisasjon, utdanning og ledelse. (www.hertervigforlag.no)

6. Regnskap

Det vises til revisorattestert regnskap. Stiftelsen SEPREP har et samlet aktivitetsresultat med et underskudd på 299 088 kr.

Styret bekrefter at forutsetningene til fortsatt drift er til stede.

Med vennlig hilsen

Jan Olav Johannessen

Gunnar Brox Haugen

styreleder

daglig leder

Stiftelsen SEPREP

Stiftelsen SEPREP

Vedlegg: Regnskapsrapport med revisoruttalelse blir ettersendt.